

U Z N E S E N I E

N. v spore žalobkyne **J.**, so sídlom v M., IČO: X., zastúpenej M. advokátom v K., proti žalovanému **I.**, bývajúcemu v T., zastúpeného J., advokátom v T., **o zaplatenie 30 306,00 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 10 C 1/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 21. októbra 2011 č. k. 10 C 1/2010-186 v spojení s opravným uznesením z 21. marca 2012 č. k. 10 C 1/2010-218 a rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. novembra 2012 sp. zn. 5 Co 126/2012, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **o d m i e t a .**

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trebišov rozsudkom z 21. októbra 2011 č.k. 10 C 1/2010-186 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 30 306 eur spolu s 8,5% úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 26. februára 2008 do zaplatenia a nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 1 833,60 eur. Vychádzal zo zistenia, že v období august 2007 až december 2007, I., po predchádzajúcej dohode v mesiaci júl 2007, podľa pokynov a potrieb žalovaného mu postupne požičal formou vkladu na jeho účet v hotovosti, prevodom na účet bezhotovostne a v hotovosti, spolu čiastku 1 513 000,- Sk. Príslušná suma bola prevedená na účty č. X. a č. X., v hotovosti na pokladničný doklad. Žalovaný tieto finančné prostriedky prevzal a použil podľa potreby. Zo sumy 1 513 000,- Sk bola vrátená iba suma 600 000,- Sk, a to 20. decembra 2007 bezhotovostným prevodom. Zostatok nevrátenej pôžičky predstavuje sumu 913 000,- Sk, t.j. 30.306 eur. Žalovaný nereagoval na pokus o zmier zo 17. januára 2008, preto bol vyzvaný listom z 23. januára 2008 na vrátenie zostatku pôžičky do 25. januára 2008, čo nesplnil ani napriek telefonickým a elektronickým výzvam. Žalobkyňa ako postupník uzatvorila 14. apríla 2009 s postupcom I. zmluvu o postúpení pohľadávky. Žalobkyňa 25.

mája 2009 písomne oznámila žalovanému, že došlo k postúpeniu pohľadávky a vyzvala ho k jej zaplateniu, na čo žalovaný reagoval listom z 18. júna 2009 tak, že neevduje žiaden dlh voči I., odmietol osobné stretnutie a odporučil celý spor riešiť súdnou cestou. Vykonaným dokazovaním súd vzal za preukázané, že nárok žalobkyne je čo do výšky a základu dôvodný, keď o.i. zo svedeckej výpovede, z vkladových listov, prevodov z účtov, z pokusu o zmier zo 17. januára 2008 a z listu z 23. januára 2008 vyplýva, že I. sa pokúsil ešte pred podaním návrhu na súd riešiť predmetnú vec mimosúdne, čo žalovaný odmietal. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky zo 14. apríla 2009 súd konštatoval, že I. uzatvoril so žalobkyňou zmluvu o postúpení pohľadávky v zmysle §§ 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Na základe tejto zmluvy uzavrel, že žalobkyňa je oprávnená na vymáhanie predmetnej pohľadávky s príslušenstvom voči žalovanému, preto žalobe vyhovel. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Opravným uznesením z 21. marca č.k. 10 C 1/2010-218 opravil svoj rozsudok vo výrokovej časti trov konania tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania v sume 15,60 eur a návrhu na opravu odôvodnenia rozsudku nevyhovel.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 8. novembra 2012 sp. zn. 5 Co 126/2012 potvrdil rozsudok okresného súdu v znení jeho opravného uznesenia a odmietol odvolanie žalovaného proti výroku, ktorým súd nevyhovel jeho návrhu na opravu odôvodnenia rozsudku, zároveň mu uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 1 432,11 eur. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O.s.p. uviedol, že napadnutý rozsudok je vecne správny, pretože súd prvej inštancie úplne zistil skutkový stav veci, vec správne posúdil po právnej stránke, odôvodnenie má podklad v zistenom skutkovom stave a odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje. K námietke žalovaného týkajúcej sa dokazovania uviedol, že súdom vykonané dôkazy boli dostatočným podkladom na úplné zistenie skutkového stavu, čo je nepochybne zrejmé z obsahu spisu. Žalovaný v konaní nenavrhol žiaden dôkaz, ktorý by súd nevykonal a zdôraznil, že na pojednávaní 21. októbra 2011 bolo účastníkom dané poučenie podľa § 120 ods. 4 O.s.p., a keďže účastníci nenavrhlí vo veci vykonať ďalšie dokazovanie, súd vyhlásil dokazovanie v predmetnej veci za skončené. Zdôraznil, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré

vyplynuli z prednesov účastníkov resp., ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O.s.p., preto tento odvolací dôvod nie je daný. Za nedôvodné považoval tiež výhrady žalovaného ohľadom nesprávneho skutkového zistenia okresným súdom a odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. taktiež nebol daný. Odmietnutie odvolania proti výroku o nevyhovení návrhu na opravu odôvodnil jeho neprípustnosťou (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a o trovách konania rozhodol podľa § 224 ods.1 v spojení s § 142 ods.1 O.s.p..

3. Na základe podnetu žalovaného generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal proti uvedeným rozsudkom súdov nižších stupňov mimoriadne dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho aj okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že rozsudky oboch súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci a sú postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p.). Uviedol, že v danom prípade súd právnu normu síce správne určil, ale nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav. Súdny prehliadli, že sčítaním všetkých súm, ktorých poskytnutie bolo preukázané v konaní formou písomného dokladu vychádza súhrnná výška poskytnutých finančných prostriedkov vo výške 1 323 000,- Sk. Vykonaným dokazovaním v priebehu súdneho konania nebolo preukázané poskytnutie finančných prostriedkov v sume 1 513 000,- Sk tak, ako to žalobkyňa uvádzala v návrhu. Súdy sa s týmto návrhom stotožnili a od tejto sumy odpočítali vrátenú čiastku 600 000,- Sk a tak vzišla žalovaná suma 913 000,- Sk, t.j., 30 306 eur. Vzhľadom na vykonané dôkazy považoval samotný základ žalovanej sumy za neistý a pochybný. Tvrdil, že z potvrdení T. o uskutočnení vkladov v hotovosti a v kvalitnejšej podobe v osobitnom prílohovom obale k súdnemu spisu označenom ako „Kópie podaní a rozhodnutí“ je zrejmé, že finančné prostriedky boli I. osobne, súkromne a v hotovosti zo siedmich prípadov, v šiestich poskytnuté právnickej osobe – spoločnosti K.K. a iba v jednom prípade boli poskytnuté fyzickej osobe I., žalovanému, a to vo výške 50 000,- Sk. Prostredníctvom vkladov boli finančné prostriedky I. poskytnuté inej osobe ako žalovanému, pričom dokazovaním bolo preukázané, že finančné prostriedky poskytnuté I., boli žalovaným, ako konateľom spoločnosti K.K., využitú na realizáciu výroby difúzora „Ruže“. Žalovaný, ako súkromná fyzická osoba, podľa názoru generálneho prokurátora, nebol v uskutočnenom súdnom konaní ako účastník konania dostatočne pasívne vecne legitimovaný, keďže nie je možné ho označiť za nositeľa hmotnoprávnej povinnosti

ako dlžníka vo vzťahu k finančným prostriedkom, ktoré poskytol I. spoločnosti K.. V súvislosti s týmito finančnými prostriedkami pasívne vecne legitimovaným účastníkom konania mala byť právnická osoba - spoločnosť K., ktorej konateľom je síce žalovaný, ale za svoje záväzky zodpovedá táto spoločnosť samostatne. Vzhľadom k tomu, v súvislosti s uvedenou časťou finančných prostriedkov, žalobkyňa v predmetnom súdnom konaní nesprávne určila okruh účastníkov súdneho konania, ktorým by prislúchala pasívna vecná legitimácia. Vyjadril tiež pochybnosti vo vzťahu k samotnej zmluve o pôžičke. Poukázal na § 657 Občianskeho zákonníka a najmä na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 55/98 (65/1998 ZSP), na základe ktorých zmluva o pôžičke je neformálnou, ale reálnou zmluvou (kontraktom), ktorá vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou. S prihliadnutím na uvedené, pokiaľ vôbec bola zmluva o pôžičke uzavretá, žalovaným v súdnom konaní mala byť vo vzťahu k dominantnej časti finančných prostriedkov poskytnutých I. spoločnosť K., ktorej boli finančné prostriedky odovzdané bezhotovostným spôsobom na jej účet, a nie I., ako súkromná fyzická osoba. V závere argumentoval tiež tým, že súdy sa dostatočným spôsobom nevysporiadali s existenciou dvoch verzií pokladničného príjmového dokladu z 28. septembra 2007 a účelovosťou jeho doplnenia inou osobou, napriek námietkam žalovaného a bez náležitého odôvodnenia akceptovali tvrdenia žalobkyne, neodstránili teda všetky rozpory, ktoré počas konania vyvstali, čo spôsobuje vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Mal za to, že vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam nemohla žalobkyňa, spoločnosť J. v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky zo 14. apríla 2009, uzavretej s I., nadobudnúť v súlade s §§ 524 a nasl. Občianskeho zákonníka práva z pohľadávky voči žalovanému.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu zopakovala svoju skutkovú a právnu argumentáciu pred súdmi v základnom konaní. Zároveň uviedla, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Tvrdila, že rozsudok odvolacieho súdu preukázateľne nadobudol právoplatnosť 16. januára 2013 a mimoriadne dovolanie bolo podané až 22. januára 2014. Na základe uvedených dôvodov žiadala mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné odmietnuť.

5. Žalovaný vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu súhlasil s týmto opravným prostriedkom, jeho dôvodmi a tiež s návrhom generálneho prokurátora zrušiť rozsudky oboch

súdov nižších stupňov a vec vrátiť na ďalšie konanie. Trval na tom, že medzi právnym predchodcom žalobcu I. a ním ako žalovaným nedošlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 26. júna 2014 sp. zn. 1 MCdo 1/2014 zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 8. novembra 2012 sp. zn. 5 Co 126/2012 a rozsudok Okresného súdu Trebišov z 21. októbra 2011 č.k. 10 C 1/2010-186 v spojení s jeho opravným uznesením z 21. marca 2012 č.k. 10 C 1/2010-218 a vec vrátil Okresnému súdu Trebišov na ďalšie konanie. Dovolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia v prvom rade zaoberal námietkou žalobcu týkajúcou sa včasnosti podania mimoriadneho dovolania a dospel k záveru, že rozsudok napadnutý mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora nadobudol právoplatnosť 14. februára 2013 a keďže generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie 21. januára 2014 (správne 22. januára 2014 – pozn. dovolacieho súdu), išlo o mimoriadne dovolanie podané včas. Po vyriešení si otázky včasnosti podania tohto opravného prostriedku a po preskúmaní veci po právnej stránke dospel dovolací súd k záveru, že mimoriadne dovolanie bolo generálnym prokurátorom podané včas a dôvodne, pretože súdy nižších stupňov nevykonali dôkazy nevyhnutné na preukázanie a potvrdenie právne významných skutočností a aplikované právne normy nesprávne vyložili, čím je ich konanie postihnuté generálnym prokurátorom namietanou inou vadou konania, ktorá mala za následok neprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. So zreteľom na tieto závery N.rozsudok Krajského súdu v Košiciach a tiež Okresného súdu Trebišov v spojení s jeho opravným uznesením zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

7. Na základe sťažnosti žalobkyne Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze z 18. augusta 2015 sp. zn. III. ÚS 158/2015 vyslovil, že základné právo spoločnosti J., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 MCdo 1/2014 a jeho uznesením z 26. júna 2014 bolo porušené. Ústavný súd uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodol tiež o povinnosti najvyššieho súdu nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia. V odôvodnení nálezu ústavný súd uviedol, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu (a postupom, ktorý

predchádzal jeho vydaniu), ku ktorému malo dôjsť i tým, že najvyšší súd neodmietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora doručené po lehote stanovenej v § 243g O.s.p. (do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu). Ústavný súd s poukazom na ustanovenie § 24 ods. 1, § 28 ods. 1, § 49 ods. 1 vety prvej a § 243g O.s.p. uviedol, že právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia. Výnimka zo zásadnej nezmeniteľnosti rozhodnutia je prípustná v súvislosti s uplatnením mimoriadneho opravného prostriedku. V preskúmvanej veci z obsahu spisu nesporne vyplýva, že žalovaný udelil splnomocnenie na zastupovanie na celé konanie advokátovi J. v plnom rozsahu (č. l. 146). Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo preto v súlade s § 49 ods.1 O.s.p. doručované tomuto právnomu zástupcovi, ktorý ho osobne prevzal 9. januára 2013, ako to vyplýva z doručky súdneho doručovateľa okresného súdu nachádzajúcej sa za pokynom zákonnej sudkyne, ktorým poverila kanceláriu na doručovanie rozsudku krajského súdu (č. l. 243). Ešte v deň doručenia rozsudku krajského súdu J. (9. januára 2013), avšak nepochybne až po jeho prevzatí, žalovaný, ako aj J., písomnými podaniami z 9. januára 2013 osobne doručenými do podateľne okresného súdu oznámili vypovedanie splnomocnenia (č. l. 244, 245 a 246), ku ktorému priložili aj jeho fotokópiu z 9. novembra 2012. Predmetný rozsudok krajského súdu zároveň J. vrátil okresnému súdu a uviedol, že ho „je potrebné doručiť priamo“ žalovanému. Okresný súd na to nariadil doručiť rozsudok krajského súdu žalovanému osobne, pričom tento mu bol doručený až 14. februára 2013, keďže pri doručovaní došlo k zámene zásielok (toto rozhodnutie nesprávne prevzala 16. januára 2013 iná obchodná spoločnosť). Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že v čase doručovania rozsudku krajského súdu (ako aj jeho doručenia), t. j. 9. januára 2013 bol žalovaný riadne zastúpený právnym zástupcom pre celé konanie a preto súd prvého stupňa správne doručoval rozsudok tomuto zástupcovi (§ 49 ods. 1 O.s.p.). Účastník konania síce môže splnomocnenie odvolať a zástupca môže splnomocnenie vypovedať, avšak tieto úkony sú voči súdu účinné, len čo mu ich účastník alebo zástupca oznámili. Dovtedy súd nielen môže, ale aj musí so zástupcom (v prerokúvanej veci s právnym zástupcom) konať tak, ako keby splnomocnenie trvalo. Preto opätovné doručovanie rozsudku účastníkovi konania nemalo oporu v procesných predpisoch a opísané konanie odporcu a J. nemohlo mať žiaden vplyv na posunutie dátumu právoplatnosti rozsudku krajského súdu. Podľa ustálenej súdnej praxe (por. napr. V 3/1973, R 67/1995 a ZSP č. 24/1998) lehota na podanie riadneho opravného prostriedku začína plynúť účastníkovi od doručenia rozhodnutia jeho zástupcovi so splnomocnením pre celé konanie (§ 49 ods. 1 OSP), a nie od prípadného nadbytočného a procesne nesprávneho doručenia rozhodnutia osobne účastníkovi konania. Vychádzajúc z

uvedeného niet pochýb o tom, že aj právoplatnosť rozhodnutia v takomto prípade nastáva jeho doručením právnomu zástupcovi účastníka. Z uvedeného je zrejmé, že pri doručovaní rozsudku krajského súdu J. bol v plnom rozsahu zachovaný zákonný postup pre jeho doručovanie určený príslušnými procesnými ustanoveniami, v prípade dodržania ktorých bola zásielka riadne doručená a postup okresného súdu po doručení oznámenia o vypovedaní splnomocnenia bol nadbytočný a procesné nesprávny. Preto pokiaľ najvyšší súd počítal jednoročnú lehotu podľa § 243g O.s.p. na podanie mimoriadneho dovolania odo dňa následného doručenia rozsudku krajského súdu žalovanému, ústavný súd opakovane poukazuje na to, že táto lehota nepochybne začala plynúť už odo dňa, kedy prevzal rozsudok krajského súdu J. (keďže sťažovateľka predmetné rozhodnutie prevzala ešte predtým). S prihliadnutím na tieto východiská ústavný súd konštatuje, že výklad ustanovenia § 49 ods. 1 O.s.p. prvej vety a § 243g O.s.p. vyslovený najvyšším súdom bol tak interpretáciou, ktorá zjavne vybočila z ústavných medzí, a že najvyšší súd svojím postupom a rozhodnutím, v ktorom nerešpektoval ústavnoprávne princípy zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy, nepochybne zasiahol do práva sťažovateľky na zákonný proces chráneného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z týchto dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu a jeho napadnutým uznesením. Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu i jeho práva na spravodlivé súdne konanie, bolo namieste využitie právomoci podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, preto napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu. Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 Zákona o ústavnom súde).

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec opätovne predložená na rozhodnutie o mimoriadnom dovolaní konštatuje, že jeho predchádzajúce rozhodnutie o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky bolo ústavným súdom zrušené v celom rozsahu, v dôsledku čoho je potrebné znova rozhodnúť o tomto mimoriadnom dovolaní ako celku. V súlade s Rozvrhom práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

na rok 2015, jeho Všeobecnou časťou, čl. II. ods. 4, bola vec pridelená náhodným výberom na prejednanie a rozhodnutie senátu 4C.

9. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. Vzhľadom k tomu, že mimoriadne dovolanie bolo generálnym prokurátorom Slovenskej republiky podané 22. januára 2014, t. j. pred 1. júlom 2016, za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 vety prvej C.s.p., podľa ktorého, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 243e v spojení s § 243f O.s.p. v znení účinnom do 30. júna 2016.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) skôr než pristúpil k preskúmaniu mimoriadnym dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti, zaoberal sa včasnosťou podaného opravného prostriedku.

12. Podľa § 243g O.s.p., mimoriadne dovolanie podáva generálny prokurátor Slovenskej republiky na dovolacom súde do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu.

13. Ustanovenie § 243g O.s.p. stanovuje objektívnu lehotu na podanie mimoriadneho dovolania – jeden rok od právoplatnosti rozhodnutia súdu. Ide o zákonnú lehotu, ktorej začiatok plynutia je deň nasledujúci po dni, keď napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a koniec lehoty je deň, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty (§ 57 ods. 2 veta prvá O.s.p.). Pre dodržanie lehoty zákon určuje miesto podania dovolací súd.

14. Súd konajúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora musí v každej veci posúdiť, či zákonom ustanovené podmienky na jeho podanie boli splnené. Pritom je aj viazaný dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

15. Mimoriadne dovolanie ako opravný prostriedok smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu. Rozhodnutie, ktoré sa doručuje účastníkom konania, je právoplatné uplynutím lehoty na podanie odvolania. Riadne doručenie rozhodnutia súdu účastníkovi konania je základnou podmienkou pre to, aby mohlo nadobudnúť právoplatnosť.

16. Podľa § 159 ods. 1 O.s.p., doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

17. Podľa § 158 ods. 2 O.s.p., rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

18. Podľa § 24 O.s.p., účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25.

19. Zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie (tzv. všeobecné procesné) alebo len pre určité úkony (jednoduché) ako to ustanovuje § 28 ods. 1 O.s.p.. Plnomocenstvo udelené pre celé konanie nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo toto plnomocenstvo udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník (§ 28 ods. 2 O.s.p.).

20. Podľa § 49 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Odvolanie plnomocenstva účastníkom alebo jeho výpoveď zástupcom sú voči súdu účinné, len čo mu ich účastník alebo zástupca oznámili; voči iným účastníkom sú účinné, len čo im ich súd oznámil.

21. V prejednáwanej veci z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalovaný bol v konaní zastúpený advokátom J. na základe plnej moci z 5. októbra 2009 (por. č. I. 46) udelenej na celé konanie a súd doručoval svoje rozhodnutia do vlastných rúk tomuto právnomu zástupcovi. Podľa doručenky súdneho doručovateľa aj zásielku, ktorá obsahovala rozsudok odvolacieho súdu, prevzal J., a to 9. januára 2013. V deň doručenia zásielky žalovaný aj J. oznámili súdu, že plnomocenstvo na zastupovanie žalovaného bolo odvolané (por. č. I. 244, 245 a 246). Súd po tomto oznámení nariadil rozsudok odvolacieho súdu doručiť žalovanému

do vlastných rúk. Žalovaný podľa doručenky prevzal rozsudok odvolacieho súdu 14. februára 2013.

22. Ústavný súd vo svojom náleze z 18. augusta 2015 sp. zn. III. ÚS 158/2015 sa podrobne zaoberal spôsobom, ktorým okresný súd doručoval rozsudok odvolacieho súdu žalovanému (jeho právnomu zástupcovi), v ktorom konštatoval, že „v čase doručovania rozsudku krajského súdu (ako aj jeho doručenia), t. j. 9. januára 2013 bol žalovaný riadne zastúpený právnym zástupcom pre celé konanie a preto súd prvého stupňa správne doručoval rozsudok tomuto zástupcovi (§ 49 ods. 1 O.s.p.). Účastník konania síce môže splnomocnenie odvolať a zástupca môže splnomocnenie vypovedať, avšak tieto úkony sú voči súdu účinné, len čo mu ich účastník alebo zástupca oznámili. Dovtedy súd nielen môže, ale aj musí so zástupcom (v prerokúvanej veci s právnym zástupcom) konať tak, ako keby splnomocnenie trvalo. Preto opätovné doručovanie rozsudku účastníkovi konania nemalo oporu v procesných predpisoch a opísané konanie žalovaného a J. nemohlo mať žiaden vplyv na posunutie dátumu právoplatnosti rozsudku krajského súdu.“ „Vychádzajúc z uvedeného niet pochyb o tom, že aj právoplatnosť rozhodnutia v takomto prípade nastáva jeho doručením právnomu zástupcovi účastníka. Z uvedeného je zrejmé, že pri doručovaní rozsudku krajského súdu J. bol v plnom rozsahu zachovaný zákonný postup pre jeho doručovanie určený príslušnými procesnými ustanoveniami, v prípade dodržania ktorých bola zásielka riadne doručená a postup okresného súdu po doručení oznámenia o vypovedaní splnomocnenia bol nadbytočný a procesné nesprávny.“

23. Najvyšší súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s uvedeným názorom, že mimoriadnym dovolaním napadnutý rozsudok bol žalovanému (jeho právnomu zástupcovi) platne doručený 9. januára 2013, a následné doručovanie tohto rozhodnutia žalovanému do vlastných rúk bolo nadbytočné, nemajúce žiadnu oporu v procesných predpisoch.

24. Najvyšší súd posudzujúc splnenie zákonom stanovených podmienok pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom, skúmal aj postup súdu pri doručovaní rozsudku žalobcovi.

25. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalobca bol v tomto konaní zastúpený advokátkou, a to J., na základe plnej moci z 10. februára 2012, udelenej na zastupovanie v celom konaní (por. č. I. 215).

26. Z obsahu spisu vyplýva, že štatutárny zástupca žalobcu prevzal rozsudok odvolacieho súdu 3. januára 2013 osobne (por. doručenkou pripojenú za č. 1. 243), avšak následne bol tento rozsudok správne doručovaný aj právnej zástupkyňi žalobcu, J., ktorá prevzala rozsudok odvolacieho súdu na pošte 12. februára 2013, ktorým dňom nastali účinky jeho doručenia vo vzťahu k žalobcovi. **Týmto dňom teda nadobudol rozsudok odvolacieho súdu právoplatnosť** (§ 159 ods. 1 O.s.p.), pretože doručenie rozsudku priamo žalobcovi 3. januára 2013 nemožno považovať za účinné (por. v tejto súvislosti tiež vyššie cit. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci) a žalovanému bol rozsudok odvolacieho súdu účinne doručený 9. januára 2013. **Jednoročná lehota na podanie mimoriadneho dovolania tak uplynula 12. februára 2014 a preto mimoriadne dovolanie podané na dovolacom súde 22. januára 2014 bolo podané včas (§ 243g O.s.p.).**

27. N.po zistení, že dovolanie bolo podané včas, ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 464 C.s.p. v spojení s § 443 C.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 464 C.s.p. v spojení s § 440 C.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.

28. Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O.s.p.). Mimoriadne dovolanie podáva generálny prokurátor na dovolacom súde do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu (§ 243g O.s.p.).

29. So zreteľom na nejednotnosť rozhodovania senátov občianskoprávneho kolégia pri aplikácii ustanovenia § 243e ods. 1 O.s.p. (najmä v otázke, proti ktorým rozhodnutiam súdu je prípustné mimoriadne dovolanie a či je tento opravný prostriedok prípustný aj vtedy, keď účastník sám predtým nevyužil všetky dostupné opravné prostriedky) prijalo

občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu v minulosti stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 36/2008. Právna veta tohto stanoviska, ktoré zdôraznilo predovšetkým účel mimoriadneho dovolania a vychádzalo najmä z doslovného textu právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku, znie: „Podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom nie je podmienené využitím riadneho opravného prostriedku účastníkom konania. Mimoriadnym dovolaním v zmysle § 243e O.s.p. môže generálny prokurátor napadnúť aj právoplatné rozhodnutie súdu prvého stupňa“.

30. Obdobne, za účelom prekonania nejednotnosti rozhodovania, prijal Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. marca 2015 pod sp. zn. PL.z. 3/2015 zjednocujúce stanovisko, v zmysle ktorého: „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov“.

31. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát konštatoval porušenie čl. 6 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo výlučne z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci oproti právnomu názoru vnútroštátnych súdov, ktoré vec s konečnou platnosťou prerokovali a meritórne rozhodli (porovnaj *Roseltrans proti Rusku* z roku 2005). Opakovane tiež zdôraznil, že v záujme právnej istoty by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať nedotknuté a k ich zrušeniu by malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných väd [por. napríklad *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010)]. Právoplatnosť rozhodnutia súdu môže byť prelomená len výnimočne a výlučne iba za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (por. *Ryabykh proti Rusku*, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd

najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém”, nie však z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009).

32. ESLP na tieto predpoklady prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov opätovne poukázal v rozhodnutiach z 9. júna 2015 vo veciach DRAFT-OVA, a.s. proti Slovenskej republike, PSMA, s.r.o. proti Slovenskej republike a COMPCAR, s.r.o. proti Slovenskej republike.

33. Judikatúra najvyššieho súdu, vrátane ním prijatých stanovísk, nie je bez vývoja. Nie je vylúčené, aby aj pri nezmenenej právnej úprave, prípadne s ohľadom na nové právne náhľady alebo interpretačné východiská samotného najvyššieho súdu, bola nielen spresňovaná či dopĺňovaná, ale tiež menená.

34. I keď to v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich riadne a mimoriadne opravné prostriedky nie je výslovne uvedené, predsa len je z nich zrejماً zásada, že je na účastníkovi, ktorý je nespokojný s konaním alebo rozhodovaním súdu, aby sám, z vlastnej iniciatívy, svojimi procesnými úkonmi a v logickom slede zohľadňujúcim stav, do ktorého sa konanie dostalo, využil postupne – až po najvyššiu úroveň – všetky procesné prostriedky nápravy (opravné prostriedky), ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. Mimoriadne dovolanie je (mimoriadny) opravný prostriedok, ktorý smeruje proti rozhodnutiu súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť a vykazuje atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O.s.p.). V konaní o mimoriadnom dovolaní dochádza preto k stretu dvoch základných práv (ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces, jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 Ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy, treba mať v konaní o mimoriadnom dovolaní na zreteli vzájomný vzťah oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (m. m. I. ÚS 252/05 a tiež IV. ÚS 481/2011).

35. Pri rozhodovaní o mimoriadnom dovolaní nemožno brať na zreteľ len generálnym prokurátorom namietané porušenie zákona, lebo je potrebné zachovať ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi právom na spravodlivé súdne konanie a ústavným princípom

právnej istoty. Právo na spravodlivý súdny proces treba pritom vnímať ako právo, ktoré sa netýka len jedného z účastníkov konania (jednej procesnej strany) a sleduje len jeho práva a oprávnené záujmy; právo na spravodlivý súdny proces sa viaže na občianske súdne konanie ako celok a právne postavenie všetkých jeho účastníkov rovnako.

36. Najvyšší súd pri riešení otázky prípustnosti mimoriadneho dovolania musí dať prednosť ústavnému princípu právnej istoty vtedy, keď účastník sám nevyužil všetky dostupné procesné prostriedky poskytované právnym poriadkom za účelom nápravy konania alebo rozhodovania súdov a zostal v tomto smere pasívny. To rovnako platí vtedy, keď sa účastník občianskeho súdneho konania sám svojim procesným úkonom (napríklad vzdaním sa odvolania) zbavil možnosti podať dostupný opravný prostriedok. V oboch týchto prípadoch je procesná aktivita generálneho prokurátora podávajúceho mimoriadne dovolanie neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané v ustanoveniach § 243e až § 243j O.s.p..

37. V danom prípade generálny prokurátor napadol mimoriadnym dovolaním rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej. Zo spisu vyplýva, že žalovaný tento rozsudok nenapadol dovolaním.

38. Vzhľadom na to, že v predmetnom konaní podnecovateľ mimoriadneho dovolania (žalovaný) nevyužil dostupný (mimoriadny) opravný prostriedok, najvyšší súd dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je v danom prípade procesne neprípustné. K rovnakým záverom dospelo aj spoločné zasadnutie občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 20. októbra 2015, ktoré prijalo k problematike posudzovanej aj v prejednávanej veci spoločné stanovisko, podľa ktorého „procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť“.

39. So zreteľom na to N.odmietol mimoriadne dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.) podľa § 447 písm. c/ C.s.p. bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

40. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. októbra 2016

JUDr. Edita Bakošová, v.r.
predsedníčka senátu

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
členka senátu

JUDr. Alena Svetlovská, v.r.
členka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Adriána Güntherová